

Warszawa, 22 grudnia 2022 roku

Sprawa: Odpowiedź na oświadczenie złożone
przez Senatora Jana Filipa Libickiego
w dniu 17 listopada 2022 r.

Znak sprawy: DSP2.054.1.2022

Kontakt: Kancelaria MF
tel. +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan prof. Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na oświadczenie złożone przez senatora Jana Filipa Libickiego w dniu 17 listopada 2022 r. (data wpływu do MF 28 listopada 2022 r.) znak BPS/043-52-1965-MF/22, w którym Pan Senator zwraca się o:

- przedstawienie informacji o podjętych działaniach w celu zmiany niekorzystnej sytuacji osób uprawnionych do otrzymywania jednorazowych rocznych świadczeń pieniężnych (tzw. trzynastej¹ i czternastej² emerytury) wypłacanych osobom zamieszkałym w Niemczech, polegającej na możliwości ich podwójnego opodatkowania;
- właściwe stosowanie umowy zawartej pomiędzy Polską a Republiką Federalną Niemiec w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatku od dochodu i majątku z dnia 14 maja 2003 r.,

przekazuję poniższe wyjaśnienia.

I. Opis działań Ministerstwa Finansów

¹ Świadczenie ustanowione Ustawą z dnia 9 stycznia 2020 r. o dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 321 z późn. zm.)

² Świadczenie ustanowione Ustawą z dnia 21 stycznia 2021 r. o kolejnym w 2021 r. dodatkowym świadczeniu pieniężnym (Dz. U. z 2021 r., poz. 432 z późn. zm) oraz Ustawą z dnia 26 maja 2022 r. o kolejnym w 2022 r. dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów (Dz. U. z 2022 r., poz. 1358).

Z uwagi na szczególne umiejscowienie ww. świadczeń w polskim systemie prawa i możliwe różne podejścia do kwestii ich opodatkowania przez inne jurysdykcje podatkowe, każdy sygnał o możliwych nieprawidłowościach w zakresie transgranicznego ich opodatkowania jest analizowany odrębnie.

Ministerstwo Finansów otrzymało informację o możliwych przypadkach nieprawidłowości w tym zakresie z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. W celu doprecyzowania informacji Ministerstwo Finansów zwróciło się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej o dodatkowe wyjaśnienia. Urzędy te odnotowały najczęściej anonimowe telefoniczne powiadomienia o możliwym podwójnym opodatkowaniu niemieckich rezydentów otrzymujących świadczenia trzynastej i czternastej emerytury. Na podstawie uzupełnionych informacji Ministerstwo Finansów ustaliło, że do tych instytucji nie wpłynęły skargi lub zgłoszenia o na tyle zindywidualizowanym charakterze, który umożliwiłaby zajęcie przez Ministerstwo Finansów jednoznacznego stanowiska.

Niezależnie od przeprowadzonych w powyższym zakresie konsultacji Ministerstwo Finansów udzieliło odpowiedzi na indywidualne wystąpienie obywatela, w którym wskazało na podstawowe źródła informacji o sposobie opodatkowania przedmiotowych świadczeń, poinformowało o obowiązujących regulacjach prawnych i niezbędnym do wszczęcia procedury wzajemnego porozumiewania się (dalej: MAP)³ adresie niemieckiego organu podatkowego.

Dodatkowo, z uwagi na wskazaną wyżej potencjalną możliwość podwójnego opodatkowania trzynastej i czternastej emerytury Ministerstwo Finansów przedstawiło przedmiotową kwestię niemieckim organom podatkowym. Wskazano na zasadność objęcia świadczeń wypłacanych z polskiego systemu ubezpieczeń socjalnych przepisem art. 18 ust. 2 Umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania zawartej między Polską a Niemcami (dalej: Umowy PL-DE)⁴ z uwagi na to, że wyłącza on prawo państwa rezydencji (tu Niemiec) do opodatkowania przedmiotowych świadczeń. Do chwili obecnej strona niemiecka nie potwierdziła jednak wystąpienia takiego ryzyka.

Niezależnie od powyższego należy zauważyć, że na gruncie Umowy PL-DE zasady opodatkowania emerytur i innych podobnych świadczeń lub rent określone zostały w art. 18 przedmiotowej Umowy.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 Umowy PL-DE, emerytury i podobne świadczenia lub renty, otrzymywane przez osobę mającą miejsce zamieszkania w Umawiającym się Państwie z drugiego Umawiającego się Państwa, podlegają opodatkowaniu tylko w tym pierwszym Państwie. W myśl ust. 2 cytowanego artykułu, bez względu na postanowienia ustępu 1, płatności otrzymywane przez osobę mającą miejsce zamieszkania w jednym Umawiającym się Państwie z obowiązkowego systemu ubezpieczeń socjalnych drugiego Umawiającego się Państwa, podlegają opodatkowaniu tylko w tym drugim Państwie.

Zarówno emerytura opodatkowana zgodnie z art. 18 ust. 1 umowy, jak i art. 18 ust. 2 Umowy PL-DE, podlega opodatkowaniu w zależności od spełnienia warunków wynikających z tych przepisów, tylko w jednym państwie, tj. w państwie, w którym ma miejsce zamieszkania lub w państwie wypłaty świadczenia.

Jeżeli podatnik kwestionuje zgodność opodatkowania dochodu z tytułu emerytury wypłacanej z Polski z przepisami Umowy PL-DE i kwestia ta może dotyczyć podwójnego opodatkowania dochodów, może wystąpić z wnioskiem o wszczęcie procedury MAP.

Zgodnie z art. 26 ust.1 Umowy PL-DE, jeżeli osoba jest zdania, że działania jednego lub obu Umawiających się Państw wprowadziły lub wprowadzą dla niej opodatkowanie, które jest niezgodne

³Procedura MAP (Mutual Agreement Procedure) została omówiona w dalszej części niniejszego stanowiska.

⁴Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i od majątku, podpisanej w Berlinie dnia 14 maja 2003 r. (Dz. U. z 2005 r., Nr. 12, poz. 1921).

z postanowieniami niniejszej umowy, wówczas może ona niezależnie od środków odwoławczych przewidzianych w prawie wewnętrznym tych Państw, przedstawić swoją sprawę właściwemu organowi tego Państwa, w którym ma ona miejsce zamieszkania lub siedzibę, albo jeżeli w danej sprawie mają zastosowanie postanowienia artykułu 25 ustęp 1, właściwemu organowi tego Umawiającego się Państwa, którego jest obywatelem.

Sprawa musi być przedłożona w ciągu trzech lat, licząc od dnia pierwszego zawiadomienia o działaniu, powodującym opodatkowanie niezgodne z postanowieniami niniejszej umowy.

Podkreślenia wymaga, że wniosek o wszczęcie procedury wzajemnego porozumiewania należy złożyć do właściwych organów państwa, w którym podatnik posiada miejsce zamieszkania, w omawianym przypadku w Niemczech. Ministerstwo Finansów nie posiada informacji od strony niemieckiej o fakcie prowadzenia przez nią takich procedur.

II. Kwestia braku wypłaty świadczeń tzw. trzynastej i czternastej emerytury

W przedmiotowym kontekście pragnę zauważyć, że dokonanie oceny, a w konsekwencji podjęcie ewentualnych działań w celu zmiany sytuacji emerytów zamieszkałych w Niemczech, którzy na mocy decyzji niemieckich organów emerytalno-rentowych nie otrzymują tzw. trzynastej i czternastej emerytury w pełnej wysokości przysługującej zgodnie z ustawą z dnia 9 stycznia 2020 r. o dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 321 z późn. zm.) oraz na podstawie ustawy z dnia 21 stycznia 2021 r. o kolejnym w 2021 r. dodatkowym świadczeniu pieniężnym (Dz. U. z 2021 r., poz. 423) jest poza właściwością Ministerstwa Finansów.

Do wiadomości:

Biuro Ministra
(w gmachu)

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia

Ministra Finansów
Sekretarz Stanu
Artur Soboń

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/